

Кәсіптік стандарт: «Жолаушылар мен багажды таксимен тасымалдау»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Көлік құралы (КО) жылжымалы құрам – автобустарды, шағын автобустарды, жеңіл және жүк автомобильдерін, троллейбустарды, автомобиль тіркемелерін, ершікті тартқыштарға жартылай тіркемелерді, сондай-ақ мамандандырылған автомобильдерді (жүктердің белгілі бір түрлерін тасымалдауға арналған) қамтитын автомобиль көлігінің жылжымалы құрамының бірлігі

2) Таксопарк – кәсіби негізде автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компания.

3) Ойын аумағы туралы негізгі білім – өзара білім (тұжырымдама) егер барлық қатысушылар хабардар болса қарсыластың білімі

4) Жүктер – автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдау қағидаларында белгіленген талаптарға сәйкес тасымалдау үшін қабылданған мүлік

5) Жүк жөнелтуші – атынан жүк жөнелтілімі ресімделетін жеке немесе заңды тұлға

6) Жүк алушы – автомобильмен тасымалдау шарты негізінде жүкті алуға уәкілетті жеке немесе заңды тұлға

7) Дәрігерге дейінгі көмек – жараланған немесе науқас адамдарға, медицина қызметкері келгенге дейін шұғыл көмек көрсету шаралары немесе науқасты медициналық мекемеге орналастыру

8) Біліктілік – бұл белгілі бір жұмысты сапалы орындау үшін қажетті кәсіби дайындықтың дәрежесі мен түрі

9) Құзыреті – кәсіби мәселелерді шешуде практикалық тәжірибе мен білім негізінде сәтті әрекет ету қабілеті

10) Жүргізушілердің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру қағидалары – ҚР Инвестициялар және даму министрінің м. а. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы №1288 "Жүргізушілердің еңбегі мен демалысын ұйымдастыру, сондай-ақ тахографтарды қолдану қағидалары" бұйрығы

11) Жол парағы – КО жұмысын есепке алуға арналған КО жүргізушісіне диспетчер беретін құжат

12) Ұшу – жөнелту орнынан межелі жерге дейін бір жаққа жол жүру

13) СМЖ – әр түрлі анықтамаларды қорытындылау ISO сапа менеджменті жүйесі болып табылады

14) Тимбилдинг – команда құру

15) Еңбек функциясы – бұл жұмысқа орналасу кезінде келісілген қызметкердің міндеттерінің шеңбері. Еңбек функцияларын анықтау еңбек қатынастарының тұрақтылығы мен сенімділігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді

16) ТҚ – техникалық қызмет көрсету (бұл жағдайда КО)

17) Факт-чекинг – фактілерді тексеру, дұрыстығын тексеру

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Жолаушылар мен багажды таксимен тасымалдау

5. Кәсіптік стандарттың коды: H49320036

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

H Көлік және қоймалау

49 Құрлық және құбырмен жүретін көліктің қызметі

49.3 Басқа құрлықтағы жолаушылар көлігінің қызметі

49.32 Такси қызметі

49.32.0 Такси қызметі

7. Краткое описание профессионального стандарта: Такси қызметіне функциялардың, кәсіби міндеттердің, кәсіптердің дағдылары мен білімдерінің талаптарын қамтиды

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Такси жүргізушісі - 3 уровень ОРК

2) Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі инженер - 5 уровень ОРК

3) Такси паркінің бас механигі - 5 уровень ОРК

4) Такси паркінің менеджері - 5 уровень ОРК

5) Басшы (басқарушы) (көлікте) - 6 уровень ОРК

6) Такси паркінің бас инженері - 6 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Такси жүргізушісі»:			
Топтың коды:	8322-1		
Қызмет атауының коды:	8322-1-001		
Кәсіптің атауы:	Такси жүргізушісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	52-шығарылым. "Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (52-шығарылым) бекіту туралы" 2022 жылғы 15 маусымдағы № 201 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 16 маусымда № 28475 болып тіркелді. Автокөлік жүргізушісі		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	8322-2-001 - Автомобиль жүргізушісі		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қауіпсіздік талаптарын сақтай отырып, жолаушыларды, багажды және жүктерді тасымалдауды орындау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жеңіл автокөлікті басқару 2. Жеңіл автомобильдің техникалық жағдайын бақылау 3. Қауіпсіздік шараларын сақтай және қамтамасыз ете отырып, жолаушыларды, багажды және жүктерді тасымалдауды орындау 4. Қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету-жол-көлік оқиғалары кезіндегі жаңалықтар	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Жеңіл автокөлікті басқару	Дағды 1: Жеңіл автокөлікті басқару кезінде жол қозғалысы саласындағы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауды қамтамасыз ету	Машықтар:	
		1. Жол қозғалысы ережелерін (ЖҚЕ) сақтау. 2. Жол-көлік оқиғасы (ЖКО) туындаған жағдайда қажетті әрекеттерді жүзеге асыру. 3. ЖКО кезінде зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету. 4. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды, өртке қарсы қауіпсіздік талаптарын сақтау.	

Білімдер:

1. Жол қозғалысы ережелері.
2. Автомобиль көлігі мен жол қозғалысын пайдалану саласындағы негізгі терминология, жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты.
3. "Автомобиль көлігі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты бөлігінде.
4. ҚР СТ 2272-2012 "жолаушылар таксиімен тасымалдау бойынша автокөлік қызметтері" жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты бөлігінде.
5. Жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты бөлігінде "автокөлік құралдарының қауіпсіздігіне қойылатын талаптар" техникалық регламенті, "автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 2 шілдедегі № 767 Қаулысы.
6. "Жол қозғалысы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты бөлігіндегі негізгі ережелері.
7. Жүргізушілердің рейс алдындағы және рейстен кейінгі медициналық тексеруден өту тәртібі.
8. Көлік құралын басқаратын адамды мас күйінде куәландыру және оның нәтижелерін ресімдеу қағидалары.
9. Жол жүрісі қауіпсіздігін, Көлік құралдарын пайдалану мен тасымалдау қызметін мемлекеттік қадағалау және бақылау құқығы берілген лауазымды адамдардың көлік құралдарын тоқтату және тексеру жөніндегі нормативтік құқықтық актілері.
10. Жүргізушінің еңбегін қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар.
11. Қауіпсіздік және өрт қауіпсіздігі талаптары.
12. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 2:

Қозғалыс жағдайларын ескере отырып, жеңіл автокөлікті басқару бойынша іс-қимылдарды жоспарлау және техникалық тәсілдерді орындау

Машықтар:

1. Мақсаттар мен жол жағдайларына байланысты сапарды жоспарлаңыз.
2. Атластарды, карталарды, автомобиль жолдары мен көше-жол желісінің сызбаларын, орнатылған навигациялық жабдықтарды пайдалану.
3. Жұмыс қалпын оңтайландырыңыз және артқы көрініс айналарын оңтайлы күйге қойыңыз.
4. Қозғалтқышты өртүрлі температуралық жағдайларда іске қосыңыз және тоқтатыңыз.
5. Жеңіл автокөлікті басқаруды оңтайландыру және оның техникалық жай-күйін бақылау үшін Бақылау-өлшеу аспаптарының, индикаторлардың, борттық аппаратураның, навигация және байланыс құралдарының көрсеткіштерін пайдалану.
6. Бақыланатын параметрлердің олардың мәндерінің рұқсат етілген диапазонының шегінен шығуын болдырмау үшін уақтылы шаралар қабылдау.
7. Жарықтандыру құрылғыларын, жарық дабылын, шанақтың шынылануын тазалау құралдарын қосу және өшіру.
8. Жетекші доңғалақтарды сырғытпай қозғалысты (оның ішінде көтерілу және түсу кезінде) бастауды, берілістерді ауыстыра отырып үдетуді (механикалық беріліс кезінде), қозғалыс жылдамдығын тұрақтандыруды, оңтайлы берілісті таңдауды

(механикалық беріліс кезінде) жүзеге асыру.

9. Артқы көрініс айналарын қолдана отырып, қауіпсіз артқа жылжу, шектеулі кеңістіктерде маневр жасау, кері қозғалысты қолдана отырып және қолданбай бұрылу, параллель және перпендикуляр тұрақ пен кез-келген бұрышта, алдыңғы және артқы жағында тұрақ жасау.

10. Жеңіл автокөліктің, айналадағы көлік құралдары мен объектілердің статикалық және динамикалық өлшемдерін бағалау.

11. Жеңіл автокөлікті үдеткіштің тегіс және жылдам алгоритмін, соның ішінде дөңгелектерді сүйреу кезінде қолданыңыз.

12. Жұмыс тежегіш жүйесінің көмегімен жеңіл автокөлікті бірқалыпты тежеу және тоқтату, берілістерді ауыстыра отырып қозғалтқышты тежеу (механикалық беріліс қорабында), үзік-үзік және сатылы тежеу (құлыпқа қарсы жүйемен жабдықталмаған көлік құралдары үшін) дағдыларын меңгеру.

13. Көлік құралының траекториясын сақтай отырып, төтенше тежеу дағдыларын меңгеру, кедергілер алдында тежеу.

14. "Uz" және доңғалақты сүйретудің алдын алу, жетек доңғалақтарының әртүрлі жетектері бар жеңіл көлікті бұзу және сырғанауды тұрақтандыру.

15. Автоматты беріліс қорабы бар жеңіл автокөлікті және құлыпқа қарсы, тануға қарсы және сүйретуге қарсы жүйелермен жабдықталған автомобильдерді басқару ерекшеліктерін ескеру қажет.

16. Жол қозғалысының басқа қатысушыларына автомобильдің жылдамдығы мен траекториясын өзгерту және оларға кедергі келтірмеу ниеті туралы алдын ала хабарлау.

17. Қарсы келе жатқан көлікпен жүру, қайта құру, бұрылу және бұрылу, жолға шығу және жолдан шығу, басқа көлік құралдарын басып озу және ОЗУ.

18. Қиылыстарда Бұрылыстар мен бұрылыстарды орындау кезінде рұқсат етілген және қауіпсіз траекторияны таңдаңыз.

19. Тығыз көлік ағынында маневр жасау қауіпсіз.

20. Жол қозғалысының осал қатысушыларының – жаяу жүргіншілердің, велосипедшілердің және т. б. қауіпсіздігін қамтамасыз ету.

21. Тұрғын аймақтарда, жаяу жүргіншілер өткелдері мен маршруттық көлік құралдарының аялдама пункттерінің, теміржол өткелдерінің, көпірлердің, тоннельдердің өтуі кезінде, тік көтерілулер мен түсулерде қауіпсіз қозғалу.

22. Тұрақ тежегіш жүйесінің көмегімен тұрған жеңіл автокөлікті (оның ішінде көтерілу және түсу кезінде) бекітуді қамтамасыз ету және қажет болған жағдайда оны қосалқы тежегіш жүйесі ретінде пайдалану.

23. Жеңіл автокөліктің қауіпсіз тұрағы мен тұрағын қамтамасыз етіңіз.

24. Жеңіл автокөлікті қозғалыстың барлық кезеңдерінде шектеулі және жеткіліксіз көріну кезінде, тәуліктің қараңғы уақытында, қолайсыз жол жағдайларында басқару.

25. Тайғақ жол төсемдерінде жеңіл көлікті жүргізу қауіпсіз.

26. Жол жабыны өзгерген кезде немесе оның жағдайы өзгерген кезде жеңіл автокөліктің тұрақтылығын қамтамасыз ету.

27. Сауатты техникалық пайдалануға жауап беретін жеңіл автокөлікті басқарудың ең үнемді және тиімді режимін таңдаңыз.

28. Жеңіл автомобильде бар жүргізушіні ақпараттандыру және көмек көрсету жүйелерін (тұрақ

кезінде, жолақты ауыстыру кезінде және т.б.), қозғалыс қауіпсіздігін арттыру үшін жайлылықты қамтамасыз ету жүйелерін пайдалану.

29. Тіркемесі бар жеңіл автокөлікті (автопоезды) басқару ерекшеліктерін ескеру қажет.

30. Белгіленген талаптарды сақтай отырып, қатты немесе икемді тіркемеде сүйрету және сүйрету.

31. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды, өртке қарсы қауіпсіздік талаптарын сақтау.

Білімдер:

1. Жол қозғалысы ережелері.
2. Сапарды жүзеге асыру кезіндегі жүргізушінің мақсаттары мен міндеттері.
3. Жеңіл автомобильдің басқару объектісі ретіндегі құрылғысы туралы негізгі мәліметтер.
4. Жеңіл автокөлікті пайдалану жөніндегі Нұсқаулық.
5. Жүргізушінің жұмыс орнында оңтайлы орналастыру әдістері.
6. Жеңіл автокөлікті басқару органдарының орналасуы және әрекет алгоритмдері.
7. Әр түрлі жағдайларда қозғалтқышты іске қосу және тоқтату тәртібі.
8. Бақылау-өлшеу аспаптарының, борттық аппаратураның, навигация және байланыс құралдарының мақсаты мен пайдалану қағидалары.
9. Атластарды, карталарды, көше-жол желісі мен автомобиль жолдарының схемаларын пайдалану ережесі.
10. Көлік құралының қозғалыс теориясының негіздері.
11. Көлік құралын қауіпсіз басқару негіздері.
12. Жеңіл автокөлікті тежеу әдістері мен әдістері.
13. Төтенше жағдайларда төтенше тежеу әдістері.
14. Автоматты беріліс қорабы бар жеңіл автокөлікті басқару ерекшеліктері.
15. Құлыпқа қарсы, тануға қарсы және сүйретуге қарсы жүйелермен жабдықталған жеңіл автокөлікті басқару ерекшеліктері.
16. Көлікті көтеру немесе еңістеу кезінде тоқтату (тұрақ) кезіндегі жүргізушінің әрекеттері.
17. Тәуліктің қараңғы уақытында, қолайсыз метеорологиялық және жол жағдайларында көріну жеткіліксіз және шектеулі болған кезде жеңіл автокөлікті басқару жөніндегі ұсынымдар.
18. Жүргізушінің штаттан тыс жағдайлардағы әрекеттері.
19. "Юза" алдын алу және көлік құралын сүйрету, бұзу және әкелу шаралары.
20. Жеңіл автокөлікті бұзу және сырғанау кезіндегі жүргізушінің әрекеті.
21. Тіркемесі бар жеңіл автокөлікті (автопоезды) басқару ерекшеліктері.
22. Басқа көлік құралдарын сүйрету кезінде және сүйрету кезінде жеңіл автокөлікті басқару ерекшеліктері.
23. Күрделі жөндеуден кейін де жаңа автомобильдерді іске қосу ережелері.
24. Автомобиль шиналарын пайдалану ережелері.
25. Еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар.
26. Қауіпсіздік ережелері және өрт қауіпсіздігі талаптары.
27. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Дағды 3: Жол қозғалысының әртүрлі жағдайларында қауіпсіз жылдамдықты таңдау және сақтау	Машықтар: 1. Жеңіл автомобильдің қозғалыс жылдамдығын анықтау үшін Бақылау-өлшеу аспаптарының, борттық аппаратураның, навигация құралдарының көрсеткіштерін пайдалану. 2. Бақыланатын параметрдің оның мәнінің рұқсат етілген диапазонының шегінен шығуын болдырмау үшін шаралар қабылдау. 3. Әр түрлі жол жағдайларында және әр түрлі көріну кезінде жолаушылар көлігінің жылдамдығын таңдауға әсер ететін факторларды ескеріңіз. 4. Оңтайлы емес жылдамдықты таңдаудың қауіпті салдарын қарастырыңыз. 5. Қауіпсіз жылдамдық режимін сақтаңыз және одан минималды ауытқуларға мүмкіндік беріңіз. 6. Көлік ағынында жолаушылар көлігінің оңтайлы жылдамдығын таңдаңыз және сақтаңыз. 7. Экологиялық талаптарды сақтау және отынды үнемді пайдалану мақсатында жеңіл автомобильдің ең тиімді жылдамдық режимін таңдаңыз. 8. Алда келе жатқан көлік құралына дейінгі қауіпсіз қашықтықты бағалау. 9. Көршілес көліктермен қауіпсіз бүйірлік аралықты бағалаңыз. 10. Қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, жеңіл автокөлікті тежеудің әртүрлі әдістері мен әдістерін қолданыңыз. 11. Жүргізуші анықтай алатын қозғалыс қауіп туындаған кезде жеңіл автокөлікті толық тоқтатуға дейін жылдамдықты төмендету үшін мүмкін болатын шараларды қабылдаңыз. 12. Жолаушылар көлігінің кенеттен тежелуіне немесе кенеттен тоқтап қалуына жол бермеңіз. 13. Автопоезды басқару кезінде қауіпсіз жылдамдық режимін таңдау және қолдау. 14. Көлік құралдарын сүйрету кезінде және сүйрету кезінде қауіпсіз жылдамдық режимін таңдау және қолдау. 15. Ұйымдастырылған көлік бағанының құрамында қозғалысты жүзеге асыру. Білімдер: 1. Жол қозғалысы ережелері. 2. Көлік құралын қауіпсіз басқару негіздері. 3. Көлік құралының қозғалыс теориясының негіздері. 4. Жүргізушінің қозғалыс жылдамдығы мен қоршаған ортаны қабылдауына әсер ететін негізгі психофизиологиялық факторлар. 5. Жүргізушінің реакция уақыты және оған әсер ететін факторлар. 6. Жеңіл автомобильдің тежегіш және аялдама жолы, әртүрлі қозғалыс жылдамдықтарындағы және әртүрлі жол жағдайларындағы автопоездар. 7. Қауіпсіз қашықтық пен аралықты анықтау және сақтау әдістері. 8. Әр түрлі жол жағдайында жеңіл автомобиль мен автопоезды басқарудың техникалық әдістері. 9. Жеңіл автокөлікті пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 10. Жеңіл автомобильдің техникалық және пайдалану сипаттамалары. 11. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 4: Жеңіл автокөлікті қауіпсіз басқаруды қамтамасыз ету мақсатында жол-көлік жағдайларын мониторингтеу, талдау және болжау	Машықтар: 1. Жұмыс қалпын оңтайландыру және артқы көрініс айналарын және басқа да реттелетін басқару элементтерін оңтайлы күйге келтіру. 2. Жол жағдайын және сыртқы ортаны бақылаудың тиімді әдістерін қолданыңыз. 3. Жол қозғалысына қатысушыларды, маңызды объектілерді және жол-көлік жағдайындағы оқиғаларды дұрыс және уақтылы анықтау. 4. Жол ортасы мен сыртқы ортаның ерекшеліктері туралы алдын ала ақпарат алу үшін ұзақ мерзімді тексеру аймағын пайдаланыңыз. 5. Жол жағдайындағы объектілердің қауіптілік деңгейін анықтау үшін орташа тексеру аймағын пайдалану. 6. Қорғаныс әрекеттеріне көшу үшін жақын маңдағы тексеру аймағын пайдаланыңыз. 7. Қозғалыс кезінде, баяулау және тежеу кезінде, қозғалыс траекториясын өзгертпес бұрын жол-көлік жағдайын артқы жағынан қарауды жүргізу. 8. Артқы көріністің бүйір айналары арқылы және бастың бұрылуымен бүйірлік жағдайды бақылау. 9. Қиылыстардан өту кезінде іргелес жолдарға тексеру жүргізу. 10. Елді мекендердегі, елді мекендерден тыс жерлерде және автомагистральдарда қозғалыс кезінде жол жағдайын бақылау ерекшеліктерін ескеру қажет. 11. Әр түрлі жол-көлік жағдайларында өзінің басым жол жүру құқығын пайдалану және оны жол қозғалысының басқа қатысушыларына беру қауіпсіз. 12. Жеңіл автокөліктің, айналадағы көлік құралдары мен объектілердің статикалық және динамикалық өлшемдерін бағалау. 13. Сыртқы ортаның өз мүмкіндіктерін, қауіптілігін және қауіп факторларын бағалау (жол қозғалысының басқа қатысушылары, көлік инфрақұрылымының жай-күйі, Жол қозғалысы жағдайлары және басқа аспектілер). 14. Жол қозғалысына қатысушылардың осал топтарымен - жаяу жүргіншілермен (әсіресе балалар мен мүгедектермен), велосипедшілермен, мопед жүргізушілерімен, мотоциклшілермен байланысты ерекше қауіп факторларын ескеру қажет. 15. Жол қозғалысының басқа қатысушыларымен ақпараттық өзара іс-қимылды қамтамасыз ету және олардың іс-әрекеттерін дұрыс бағалау. 16. Жол қозғалысының басқа қатысушыларының қателіктер жіберу мүмкіндігін ескеру. 17. Жол қозғалысының басқа қатысушыларымен жол жанжалдарының туындауын болдырмау (немесе азайту). 18. Жол-көлік жағдайына ситуациялық талдау жүргізу. 19. Өз тәжірибесіне және типтік жол-көлік жағдайларын білуге негізделген жол-көлік жағдайының ықтимал дамуын болжау.
--	---

Білімдер:

1. Жол қозғалысы ережелері.
2. Көлік құралын қауіпсіз басқару негіздері.
3. Жүргізушінің жұмыс қалпын оңтайландыру жолдары.
4. Жүргізушінің жұмыс орнының эргономикалық сипаттамаларының оның жұмыс қауіпсіздігіне әсері.
5. Жеңіл автомобильдің белсенді және пассивті қауіпсіздік құралдарының мүмкіндіктері мен шектеулері.
6. Әр түрлі қозғалыс жағдайында және тоқтаған кезде жеңіл автомобильдің айналасында қауіпсіз кеңістікті қалыптастыру әдістері.
7. Жеңіл автокөлікті әртүрлі жол жағдайларында оның қозғалысының барлық кезеңдерінде басқару техникасы.
8. Апаттылықты маусымдарға, аптаның күндеріне, тәулік уақытына, жол санаттарына, көлік құралдарының түрлеріне және басқа факторларға бөлу.
9. Әдеттегі қауіпті жол-көлік жағдайлары және осы жағдайларда оңтайлы шешімдерді таңдау бойынша ұсыныстар.
10. Апаттың нақты жағдайларының себептері мен талдауы.
11. Жеңіл автокөлікті қауіпсіз басқаруды қамтамасыз ететін жүргізушінің құндылықтары мен мақсаттары.
12. Көлік құралын басқару процесінде тәуекел және шешім қабылдау.
13. Жүргізушінің жол қозғалысындағы мәдени мінез-құлық принциптері (жүргізуші этикасының негіздері).
14. Жол қақтығыстарының түсінігі, көздері және себептері.
15. Жол жанжалдарының алдын алу
16. Жол жанжалдарын реттеу және сындарлы аяқтау тәсілдері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

Еңбек функциясы 2:
Жеңіл автомобильдің
техникалық жағдайын
бақылау

Дағды 1: Жолаушылар көлігін тексеру және сапарға дайындық	Машықтар: 1. Жеңіл автокөліктің пайдалануға дайындығын тексеріңіз. 2. Жеңіл автокөлікті пайдалануға тыйым салынатын ақауларды анықтау. 3. Дөңгелектерді ауыстырыңыз. 4. Бас және тұманға қарсы шамдардың жарығын дұрыс реттеуді тексеріңіз. 5. Жеңіл автомобильдің тиісті санитарлық жағдайын қамтамасыз ету. 6. Бүйірлік айналарды, артқы көрініс айналарын, қауіпсіздік белдіктерін, руль бағанасын және жүргізушінің жеке ерекшеліктеріне сәйкес отыруды реттеңіз. 7. Автокөліктің қозғалысы кезінде ұялы телефонды пайдалану қажет болған жағдайда қолды пайдаланбай келіссөздер жүргізуге мүмкіндік беретін техникалық құрылғыны қолдануды қамтамасыз ету. 8. Жұмыс және тұрақ тежегіш жүйесінің тиімділігін тексеріңіз. 9. Тіркеме құрылғысының жарамдылығын тексеру (бар болса). 10. Техникалық ақаулардың болуын, оның ішінде бақылау-өлшеу аспаптарының, индикаторлардың, борттық аппаратураның көрсеткіштері негізінде айқындау. 11. Мүмкіндігінше жеңіл автомобильдің техникалық ақауларының күрделілік дәрежесін және олардың қозғалыс қауіпсіздігіне әсерін немесе оны пайдалануға кейіннен тыйым салуды белгілеңіз. 12. Техникалық ақауларды өз бетінше (механизмдерді, тораптар мен агрегаттарды бөлшектемей) немесе мамандарды тарта отырып жою жөнінде шешім қабылдау. 13. Өздігінен жүру кезінде ақаулықтарды жою немесе техникалық көмек/эвакуаторды шақыру. 14. Жеңіл автомобильдің техникалық ақауларын жоюға өтінім беру. 15. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды, өртке қарсы қауіпсіздік талаптарын сақтау.
--	--

Білімдер:

1. Автомобиль көлігі мен жол қозғалысын пайдалану саласындағы негізгі терминология жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты.
2. Жеңіл автомобильдің басқару объектісі ретіндегі құрылғысы туралы негізгі мәліметтер.
3. Жеңіл автокөлікті пайдалануға тыйым салынатын ақаулар мен жағдайлардың тізбесі.
4. Жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына жататын бөлігінде автомобиль көлігінің жылжымалы құрамына техникалық қызмет көрсету және жөндеу туралы ереже.
5. Жеңіл автокөлікті техникалық пайдалану ережелері.
6. Жеңіл автокөлікті пайдалану жөніндегі Нұсқаулық.
7. Тасымалдауды есепке алу үшін жеңіл автомобильде орнатылған борттық аппаратураны, навигация және байланыс құралдарын, қосымша жабдықты пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар.
8. Қозғалтқышты әртүрлі температурада іске қосу кезіндегі іс-қимыл тәртібі.
9. Жүргізушінің еңбегін қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар.
10. Қауіпсіздік және өрт қауіпсіздігі талаптары.
11. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы.
12. Ішкі еңбек тәртібі ережелері.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

Машықтар:

Дағды 2:
Жеңіл автокөлікті отынмен, майлау материалдарымен, арнайы және техникалық сұйықтықтармен толтыру

1. Жеңіл автокөлікті отынмен, майлау материалдарымен, арнайы және техникалық сұйықтықтармен толтыру қажеттілігін анықтаңыз.
2. Жеңіл автокөлікті пайдалану жөніндегі нұсқаулықтың талаптарына сәйкес жанармай, майлау материалдары, арнайы және техникалық сұйықтықтардың түрлерін таңдаңыз.
3. Жанармай, майлау материалдары, арнайы және техникалық сұйықтықтарды таңдағанда олардың өзара алмастырылуы мен үйлесімділігін ескеріңіз.
4. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды, өртке қарсы қауіпсіздік талаптарын сақтау.
5. Отынға, жағармайға, арнайы және техникалық сұйықтықтарға ақы төлеуді жүзеге асыру, кәсіпорынның жауапты қызметкерлеріне төлем туралы құжаттарды алу, сақтау және беру.

		Білімдер: 1. Автомобиль көлігі мен жол қозғалысын пайдалану саласындағы негізгі терминология жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты. 2. Жеңіл автокөлікті техникалық пайдалану ережелері. 3. Жеңіл автокөлікті пайдалану жөніндегі Нұсқаулық. 4. Жеңіл автомобильде қолданылатын отынның, майлау материалдарының, арнайы және техникалық сұйықтықтардың түрлері мен сипаттамалары. 5. Автомобиль көлігіндегі отын мен майлау материалдарын тұтыну нормалары және тиісті әдістемелік ұсынымдар. 6. Автокөлік құралдарын үнемді жүргізу негіздері. 7. Жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты бөлігінде көлік құралдарын пайдалану кезіндегі экологиялық қауіпсіздік туралы заңнаманың негізгі ережелері. 8. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы. 9. Жүргізушінің еңбегін қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 10. Қауіпсіздік ережелері және өрт қауіпсіздігі талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Жеңіл автокөлікті басқару және тасымалдауды орындау үшін міндетті құжаттама талаптарын ресімдеу және қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жеңіл автокөлікті басқару және тасымалдауды орындау үшін міндетті жол құжаттамасын толтыру, қол қою және ресімдеу. 2. Қызметтік тапсырманы орындау үшін қажетті құжаттама жиынтығының болуын, толықтығын және дұрыс ресімделуін тексеру. 3. Жол құжаттамасында жеңіл автомобильдің техникалық жай-күйі және оны тапсыру туралы лауазымды адамның белгісін алу. 4. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) уәкілетті қызметтерімен өзара іс-қимыл жасау. 5. Ауысым кестесі бойынша жұмыс кезінде ауысым жүргізушісімен өзара әрекеттесу. 6. Тапсырманың орындалуы туралы есеп беру үшін лауазымды тұлғаға жол, ілеспе және өзге де құжаттаманы мерзімінде тапсыруға міндетті. 7. Ішкі тәртіп ережелерін сақтау. Білімдер: 1. Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты бөлігіндегі негізгі ережелері. 2. Жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты бөлігінде Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасының негіздері. 3. Жүргізушілердің рейс алдындағы және рейстен кейінгі медициналық тексеруден өту тәртібі. 4. Жеңіл автокөлікті басқару және тасымалдауды орындау үшін міндетті жол, техникалық, сақтандыру және өзге де құжаттаманы ресімдеу қағидалары. 5. Жүргізушінің еңбегін қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар 6. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы. 7. Ішкі еңбек тәртібі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Еңбек функциясы 3: Қауіпсіздік шараларын сақтай және қамтамасыз ете отырып, жолаушыларды, багажды және жүктерді тасымалдауды орындау	Дағды 1: Жолаушылар мен багажды тасымалдауды орындау	Машықтар: 1. Жеңіл автокөліктің сыйымдылық нормаларын сақтау 2. Қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, жолаушыларды отырғызу және түсіру, багажды және қол жүгін тиеу және түсіру. 3. Баланың салмағы мен бойына сәйкес келетін арнайы балалар ұстағыш құрылғыларын қолдана отырып, балаларды тасымалдауды орындау. 4. Арнайы техникалық құрылғылар болған кезде оларды қозғалыс мүмкіндіктері шектеулі адамдарды отырғызу және түсіру үшін пайдаланыңыз. 5. Жолаушылардың қауіпсіздік белдіктерін жеңіл автокөліктің алдыңғы және артқы орындықтарында қолдануын қамтамасыз ету. 6. Авариялық жол-көлік жағдайларының алдын алу жағдайларын қоспағанда, шұғыл тежеудің алдын алу. 7. Жолаушылардың қауіпсіздігі мен жайлылығы үшін автомобильдің конструкциясында көзделген басқа да қосымша жабдықтардың, автомобильдің салонын жылыту құрылғыларының (ауа температурасы төмен болған кезде) жұмысын қамтамасыз ету. 8. Жолаушыларға барынша сыпайылық, зейін, шыдамдылық, алдын ала ойлану және шыдамдылық таныту. 9. Ұсынылатын Көлік қызметтерінің (Жолаушылар тасымалы) сапасын арттыруға жәрдемдесу. 10. Күдікті заттар табылған жағдайда жылжымалы құрамдағы террористік актілердің алдын алу жөніндегі көлік құралы жүргізушісінің нұсқаулығы - жадынамасына сәйкес әрекет ету. 11. Сақтық шараларын сақтай отырып, жолаушыларды алдын ала түсіріп, жеңіл автокөліктің техникалық ақаулары кезінде Жөндеу орнына қарай жүріңіз. 12. Автокөлік кәсіпорнының диспетчерлік қызметімен, оның ішінде көлік құралдарының мониторингі мен бақылауының спутниктік жүйелері базасындағы жабдықтар арқылы өзара іс-қимылды қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. Нұсқаулық-көлік құралы жүргізушісінің жылжымалы құрамдағы террористік актілердің алдын алу жөніндегі жадынамасы. 2. Автокөлік кәсіпорнының диспетчерлік қызметімен, оның ішінде көлік құралдарының мониторингі мен бақылауының спутниктік жүйелері базасындағы жабдықтар арқылы өзара іс-қимыл жасау тәртібі мен тәсілдері. 3. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Дағды 2: Жүктерді тасымалдауды орындау	Машықтар: 1. Терминалдарға, жүк аулаларына және жүктерді тиеу/түсірудің басқа орындарына кіру және режим мен қауіпсіздік талаптарын сақтай отырып, олардан шығу, осы аумақтарда қауіпсіз маневр жасауды қамтамасыз ету. 2. Жүктерді олардың қаптамасының саны, салмағы, таңбалануы және тұтастығы бойынша қабылдаңыз. 3. Жүктің жүргізуші орнынан көрінуді шектемейтінін, басқаруды қиындатпайтынын, жеңіл автокөліктің тұрақтылығын бұзбайтынын, сыртқы жарық аспаптары мен жарық қайтарғыштарды, тіркеу және тану белгілерін жаппайтынын, сигналдарды қабылдауға кедергі жасамайтынын, Шу шығармайтынын, шаң шығармайтынын, жол мен қоршаған ортаны ластамайтынын тексеру. 4. Жүктің төсеу, бекіту, байлау және габариттерінің қозғалыс қауіпсіздігі талаптарына сәйкестігін, автомобильдің сақталуын қамтамасыз етуді және жүктің шанақтан тыс жылжуын немесе оның шанақтан түсуін болдырмауды тексеру. 5. Жеңіл автомобильдің салмақтық және габариттік параметрлерінің сақталуын және осьтер бойынша жүктеменің таралуын бақылауды жүзеге асыру. 6. Тапсырыс берушімен келісілген тиеуді орындау кезінде құжаттамада алынған белгілерді тексеріңіз. 7. Қаптамадағы таңбалаудың көлік құжаттамасында көрсетілген ақпаратпен сәйкестігін, пломбаларды бекітуді және олардың нөмірленуін салыстырып тексеру. 8. Көліктік құжаттамада жүкті орналастыру, жүкті бекіту және оның қаптамасының тұтастығы бойынша ескертулерді көрсету. 9. Жүк жөнелтушіге тиеу кезіндегі бұзушылықтар туралы хабарлау және тиеуге олар жойылған кезде ғана жол беру. 10. Қозғалыс бағытын жүк жөнелтушімен келісу. 11. Қозғалыс бағыты мен қауіпті жол учаскелерінің ерекшеліктері туралы ақпарат алу және қолдану. 12. Авариялық жол-көлік жағдайларының алдын алу жағдайларын қоспағанда, шұғыл тежеудің алдын алу. 13. Жұмыс берушінің ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасына сәйкес Автомобиль мен жүктің қозғалыста және тұрақта сақталуын қамтамасыз ету. 14. Өзінің сипаты бойынша ерекше күзетуді, жолда өзін-өзі күтуді немесе тасымалдаудың басқа да ерекше жағдайларын талап ететін жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық құжаттаманы сақтауға міндетті. 15. Жүкті жүк алушыға беру және көлік құжаттамасын ресімдеу. 16. Жүк алушының жүкті қабылдауын бақылау. 17. Тапсырыс берушімен келісілген түсіруді орындау кезінде құжаттамада алынған белгілерді тексеріңіз. 18. Пломбалар мен қаптамалардағы таңбалаудың көлік құжаттамасында көрсетілген ақпаратпен сәйкестігін салыстырып тексеруді бақылау. 19. Көліктік құжаттамада жүкті түсіру бойынша, жүк қаптамасының тұтастығы туралы ескертулерді көрсету. 20. Жүк жөнелтушіге Көліктік қызмет көрсету сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз етуге жәрдемдесу. 21. Автокөлік кәсіпорнының диспетчерлік қызметімен, оның ішінде көлік құралдарының мониторингі мен бақылауының спутниктік жүйелері базасындағы жабдықтар арқылы өзара іс-қимылды қамтамасыз ету.
---	--

		Білімдер: 1. Жеңіл автомобиль жүргізушісінің еңбек функцияларына қатысты бөлігінде автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдау ережесі. 2. Өзінің сипаты бойынша ерекше қорғауды, жолда өзін-өзі күтуді немесе тасымалдаудың басқа да ерекше жағдайларын талап ететін жүктерді тасымалдау жөніндегі нормативтік құқықтық құжаттама. 3. Бақылау және қадағалау органдары мен ұйымдары өкілдерінің Көлік құралдарын тоқтату және тексеру жөніндегі нормативтік құқықтық құжаттамасы. 4. Автокөлік кәсіпорнының диспетчерлік қызметімен, оның ішінде көлік құралдарының мониторингі мен бақылауының спутниктік жүйелері базасындағы жабдықтар арқылы өзара іс-қимыл жасау тәртібі мен тәсілдері. 5. Еңбекті қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар. 6. Қауіпсіздік және өрт қауіпсіздігі талаптары. 7. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы. 8. Ішкі еңбек тәртібі ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету-жол-көлік оқиғалары кезіндегі жаңалықтар	Дағды 1: Жол-көлік оқиғалары кезінде және автомобильді пайдалану мүмкін болмаған кезде қауіпсіздік шараларын сақтау және қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жеңіл автокөлікті апат орнынан жылжитпай тоқтатыңыз. 2. Авариялық жарық дабылын қосу және авариялық тоқтату белгісін орнату. 3. Жолаушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ете отырып, ЖКО жағдайында жолаушылардың түсуін жүзеге асыру және бақылау. 4. Жедел медициналық көмекке шақыру (қажет болған жағдайда). 5. Зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету, ал төтенше жағдайларда оларды емдеу мекемесіне жіберу шараларын қабылдау. 6. Жол-көлік оқиғасы туралы Жол полициясы органдарына хабарлау. 7. ЖКО қатысушылары туралы ақпаратты, көлік құралдарының мемлекеттік тіркеу белгілерін тіркеу. 8. Көлік құралдарының зақымдануын жазып алыңыз (мүмкін болса, оларды фотоаппаратқа, ұялы телефонға, басқа да электрондық құрылғыларға суретке түсіріңіз). 9. Жол-көлік оқиғасына қатысты іздер мен заттарды сақтаңыз. 10. ЖКО куәгерлерінің тегі мен байланыс деректерін жазып алыңыз. 11. Егер ЖКО салдарынан жол қозғалысы қиын болса, ЖКО орнын айналып өтуді ұйымдастыру шараларын қабылдау. 12. Куәгерлердің қатысуымен көлік құралдарының жағдайын белгілеңіз, қажет болған жағдайда жол бөлігін босатыңыз. 13. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) уәкілетті қызметкерлерін ЖКО, сақтандыру жағдайының басталуы туралы хабардар ету және олардың нұсқауларына сәйкес әрекет ету. 14. Автокөлік кәсіпорнының диспетчерлік қызметімен, оның ішінде көлік құралдарының мониторингі мен бақылауының спутниктік жүйелері базасындағы жабдықтар арқылы өзара іс-қимылды қамтамасыз ету. 15. Жол полициясы қызметкерлерінің және автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) уәкілетті

қызметкерлерінің келуін күту.
 16. ЖКО сызбасын жасау.
 17. Зиянды өтеу туралы талапты, көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты және (немесе) тасымалдаушының жолаушылар алдындағы жауапкершілігін міндетті сақтандыру шарты туралы мәліметтерді, оның ішінде сақтандыру полисінің нөмірін, сондай-ақ сақтандырушының атауын, мекенжайын және телефонын көрсетуге ниетті ЖКО-ның басқа қатысушыларына хабарлау.
 18. Зардап шеккендер болмаған кезде және болған оқиғаның мән-жайын бағалауда жүргізуші-ЖКО қатысушыларының өзара келісімі болған жағдайда, ЖКО сызбасын алдын ала жасап, оған қол қойып, оқиғаны ресімдеу үшін ішкі істер органдарының жақын жердегі бөлімшесіне келуге тиіс.
 19. Тиісті құжаттамада полиция өкілдерінің шешімдерімен дәлелді келіспеушілікті тіркеу.
 20. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) уәкілетті қызметкерлерімен бірлесіп ЖКО бойынша құжаттаманы ресімдеуге қатысу.
 21. Жеңіл автокөлікті эвакуациялауды бақылау.
 22. Қатты немесе икемді ілмекте сүйреңіз және сүйреңіз.
 23. Жеңіл автокөліктен шыққан жағдайда, бөгде адамдардың автомобильді пайдалануына жол бермейтін шараларды қабылдау қажет.
 24. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтарды, өртке қарсы қауіпсіздік талаптарын сақтау.

Білімдер:

1. Жол қозғалысы ережелері.
2. Жүргізушінің іс-қимыл тәртібі және ЖКО туындаған кездегі оның міндеттері.
3. Көлік құралдары иелерінің жауапкершілігін міндетті сақтандыру және тасымалдаушының жолаушылар алдындағы жауапкершілігін міндетті сақтандыру туралы және көлік құралы жүргізушісінің еңбек функциялары шеңберінде жолаушыларды тасымалдау кезінде келтірілген зиянды өтеу тәртібі туралы заңнаманың негізгі ережелері.
4. Азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтанушыға жадынама.
5. Жедел және құтқару қызметтерін шақыру тәртібі.
6. Автокөлік кәсіпорнының диспетчерлік қызметімен, оның ішінде көлік құралдарының мониторингі мен бақылауының спутниктік жүйелері базасындағы жабдықтар арқылы өзара іс-қимыл жасау тәртібі мен тәсілдері.
7. Жүргізушінің еңбегін қорғау жөніндегі ережелер мен нұсқаулықтар.
8. Қауіпсіздік және өрт қауіпсіздігі талаптары.
9. Автокөлік кәсіпорнының (жұмыс берушінің) жүргізушінің еңбек міндеттеріне қатысты және оған белгіленген тәртіппен жеткізілген бөлігінде ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттамасы.

Дағдыны тану мүмкіндігі:

-

	Дағды 2: ЖКО кезінде зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету	Машықтар:	
		1. Жағдайды бағалау және алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ету. 2. Бекітілген ережелерге сәйкес қызметкерлері алғашқы көмек көрсетуге міндетті жедел медициналық көмекті, басқа да арнайы қызметтерді шақыру. 3. Жәбірленушінің санасының болуын анықтаңыз. 4. Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін қалпына келтіру және жәбірленушінің өмір белгілерін анықтау бойынша іс-шараларды орындау. 5. Өмір белгілері пайда болғанға дейін жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу бойынша іс-шараларды орындау. 6. Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін сақтау бойынша іс-шараларды орындау. 7. Жәбірленушіні тексеру және сыртқы қан кетуді уақытша тоқтату бойынша іс-шараларды орындау. 8. Жарақат, улану белгілерін және оның өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін басқа да жағдайларды анықтау мақсатында жәбірленушіні егжей-тегжейлі тексеру және аталған жағдайлар анықталған жағдайда алғашқы көмек көрсету жөніндегі іс-шараларды орындау. 9. Зардап шеккен адамға дененің оңтайлы жағдайын беріңіз. 10. Зардап шеккен адамның жағдайын бақылау (сана, тыныс алу, қан айналымы) және психологиялық қолдау көрсету. 11. Зардап шеккен адамды жедел медициналық жәрдем бригадасына, қызметкерлері бекітілген қағидаларға сәйкес алғашқы көмек көрсетуге міндетті басқа да арнайы қызметтерге беруге міндетті.	
		Білімдер:	
		1. Жол қозғалысы ережелері. 2. ЖКО кезінде зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсетудің нормативтік негіздері, Кәсіби қызметтің нәтижесі үшін құқықтық жауапкершілік. 3. Алғашқы көмек көрсетілетін жағдайлар. 4. Алғашқы көмек көрсету бойынша іс-шаралар. 5. Қызметкерлері бекітілген қағидаларға сәйкес алғашқы көмек көрсетуге міндетті жедел медициналық көмекті, басқа да арнаулы қызметтерді шақыру тәртібі. 6. Алғашқы көмек көрсету бойынша әдістемелер, тәсілдер және іс-қимылдар реттілігі. 7. Медициналық қобдишаның (автомобиль) құрамы және оның компоненттерін пайдалану ережелері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Ұқыптылық Күйзеліске тұрақтылық ұйымдастыру дипломатичность қарым-қатынас сауаттылық нәтижеге бағдарлану стандартты емес есептерді шешу қабілеті өзін-өзі дамытуға және өзін-өзі жетілдіруге бейімділік жаман әдеттердің болмауы		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	5	Такси паркінің бас механигі	

10. Кәсіптің карточкасы «Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі инженер»:			
Топтың коды:	2144-9		
Қызмет атауының коды:	2144-9-001		
Кәсіптің атауы:	Қозғалыс қауіпсіздігі жөніндегі инженер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі Инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2149-3-011 - Өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі инженер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Такси кәсіпорны қызметкерлерінің апатсыз жұмыс істеуі үшін жағдай жасау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Такси жүргізушілерінің жол қозғалысы қауіпсіздігі жөніндегі талаптардың орындалуын қамтамасыз етуге бағытталған іс шараларды өткізу 2. Жол-көлік оқиғаларының алдын алу бойынша қажетті шараларды қабылдау 3. ДҚБ және ЖҚЕ бұзылуын бақылауды жүзеге асыруға уәкілетті мемлекеттік органдармен өзара іс қимыл жасау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Такси жүргізушілерінің жол қозғалысы қауіпсіздігі жөніндегі талаптардың орындалуын қамтамасыз етуге бағытталған іс шараларды өткізу	Дағды 1: Такси жүргізушілерінің жол қозғалысы ережелерін, нұсқаулықтарды, бұйрықтарды және басқа да құжаттарды орындауын, қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету бөлігінде жүйелі бақылауды жүзеге асыру	Машықтар:	
		1. Бақылау-тексеру іс-шараларын жүргізу жоспарын әзірлеу , қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі талаптардың орындалуын қашықтықтан бақылауды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін жүйелерді енгізу және жетілдіру. 2. Жіберілген бұзушылықтар туралы ақпаратты жинау және талдау. 3. Жүргізушілерді желіге шығарар алдында медициналық бақылаудың өтуін бақылау. 4. Көлік құралын басқару құқығын беретін және таксомоторлық паркте(Жу, біліктілік куәлігі) қызметті жүзеге асыратын құжаттардың болуын тексеру, сондай-ақ олардың қолданылу мерзімін бақылау. 5. Жүргізушілердің еңбек және демалыс режимінің орындалуын қадағалау және оның бұзылуына жол бермеу.	

		Білімдер: 1. ҚР Конституциясы. 2. ҚР Жол қозғалысы туралы Заңы. 3. ҚР жолаушылар мен багажды жеңіл көлікпен тасымалдау саласындағы заңнамасы. 4. ҚР Жол қозғалысы ережелері. 5. Жолаушылар мен багажды жеңіл көлікпен тасымалдау қағидаларын белгілейтін Үкімет қаулылары. 6. Көлік құралдарын басқаруға және жүргізуші куәлігін алуға рұқсатты регламенттейтін бұйрықтар. 7. ҚР ӘҚБтК. 8. ҚР еңбек заңнамасы. 9. Көлік құралдарының қозғалысын қашықтықтан бақылаудың электрондық жүйелерінің жұмыс принциптері мен қолдану тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: ЖҚЕ талаптарын орындау бөлігінде такси жүргізушілерінің кәсіби сенімділігін қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жүргізушілердің қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жол қозғалысы ережелерін және басқа материалдарды зерделеуді ұйымдастыру. 2. Жүргізушілердің ЖҚЕ және ЖҚЕ білімдерін мерзімді тексеру жүргізу. 3. Жүргізушілердің еңбек қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықтарды әзірлеуге әдістемелік көмек көрсету, жүргізушілерді қауіпсіз жұмыс әдістеріне оқыту бағдарламаларын жасауға және практикалық оқытуды жүргізуге қатысу. 4. Жаңадан келген қызметкерлердің кәсіби жарамдылығын және біліктілік талаптарына сәйкестігін анықтау мақсатында тағылымдамадан өтуді ұйымдастыру. 5. Еңбек қызметін жүзеге асыру кезінде көлік құралдарын қауіпсіз басқаруға ынталандыруды арттыруға бағытталған профилактикалық сабақтар өткізу. Білімдер: 1. Көлік құралдарын апатсыз басқару әдістерін білу. 2. Психология негіздері. 3. Тәрбие жұмысының негіздері. 4. Мотивация әдістері. 5. Жүргізушілердің шеберлігін бағалау критерийлері. 6. Көлік құралдары жүргізушілерінің қауіпсіз және контравариялық қозғалыс дағдыларын тексеруге бағытталған тестілік бағдарламаларды, парақтарды, нұсқаулықтарды жасау қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Жол-көлік оқиғаларының алдын алу бойынша қажетті шараларды қабылдау	Дағды 1: Жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша нұсқаулық өткізу	Машықтар: 1. Ауа райы жағдайларын, ағымдағы маусымды, жүргізушілердің жұмыс кестесін ескере отырып, нұсқама өткізу кестесін жасау. 2. Өткен уақыт кезеңінде ЖҚЕ бұзушылықтары мен жасалған ЖКО бойынша талдау мен статистикалық деректерге сүйене отырып нұсқаулықтар әзірлеу. 3. Нұсқаулықтың мәні мен идеяларын барынша игеруге мүмкіндік беретін нұсқаулыққа, ақпаратқа әртүрлі тәсілдермен жеткізу. 4. Нұсқаулық өткізуді құжаттау.

		Білімдер:
		1. Ауа-райының әртүрлі жағдайларында көлік құралын басқару ерекшеліктерін, тәулік уақытын және ЖКО-ның қосымша тәуекелдерін тудыруы мүмкін басқа факторларды білу. 2. Педагогика негіздері. Ұйымда құжат айналымын жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Жол-көлік оқиғаларының себептерін және жол қозғалысы ережелерін бұзушылықтарды талдау, олардың алдын алу бойынша іс-шаралар жүргізу	Машықтар: 1. ЖКО талдауын жүргізу. 2. ЖКО-ның алдын алу және алдын алу мақсатында таксомоторлық парктің жүргізуші құрамымен ЖКО-ны талдау қорытындыларын талқылауды және талдауды ұйымдастыру.
		Білімдер: 1. ЖКО себептері мен түрлері. 2. Ақпарат жинау тәсілдері және ЖКО талдауын жүргізу әдістемесі.
Еңбек функциясы 3: ДҚБ және ЖҚЕ бұзылуын бақылауды жүзеге асыруға уәкілетті мемлекеттік органдармен өзара іс қимыл жасау	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Жол қозғалысы саласындағы уәкілетті мемлекеттік органдармен байланысты қолдау және өзара іс-қимылды қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Жүргізушілер еңбек қызметін орындау кезінде жіберген бұзушылықтар бойынша ақпарат алу мақсатында құзыретті органдармен өзара іс-қимыл жасау. 2. Ұйымның мүдделерін сот процестерінде ұйымдағы мәліметтер базасына жауапты ретінде ұсыну.
		Білімдер: 1. Жол жүрісі қауіпсіздігіне, оның ішінде ЖҚЕ бұзылуына бақылауды жүзеге асыруға уәкілетті органдарға ресми сұрау салуларды ресімдеу қағидалары. 2. Әкімшілік құқық бөлігінде сот процесінің негіздерін білу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Күйзеліске тұрақтылық Ұйымдастыру ұқыптылық дипломатия бейімделу қарым-қатынас сауаттылық нәтижеге бағдарлану стандартты емес есептерді шешу қабілеті өзін-өзі дамытуға және өзін-өзі жетілдіруге бейімділік жаман әдеттердің болмауы	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Такси паркінің бас механигі
	6	Такси паркінің бас инженері
11. Кәсіптің карточкасы «Такси паркінің бас механигі»:		
Топтың коды:	1325-1	
Қызмет атауының коды:	-	
Кәсіптің атауы:	Такси паркінің бас механигі	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	

подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Механик		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Апатсыз және сенімді жұмысты, дұрыс пайдалануды, КО-ны уақтылы сапалы жөндеуді және техникалық қызмет көрсетуді қамтамасыз ету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Көлік құралдарының апатсыз және сенімді жұмысын қамтамасыз ету 2. КО жөндеу жұмыстарын жүргізу процесін ұйымдастыру	
	Қосымша еңбек функциялары:	1. Қосымша еңбек функциясы	
Еңбек функциясы 1: Көлік құралдарының апатсыз және сенімді жұмысын қамтамасыз ету	Дағды 1: КО-ға техникалық қызмет көрсету бойынша жоспарлы жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу	Машықтар:	
		1. ТҚК өткізу кестесін жасау. 2. ТҚК өткізу процесін ұйымдастыру. 3. КО-ға техникалық қызмет көрсету бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде ҚТ бойынша нұсқама жүргізу.	
		Білімдер:	
	1. ТҚК Көлік құралдарын өткізуді ұйымдастыру жөніндегі қаулылар, өкімдер, бұйрықтар, Әдістемелік, нормативтік материалдар. 2. ҚР еңбек заңнамасы. 3. Жүргізілетін ТҚК түріне байланысты регламенттік жұмыстарды жүргізу тәртібі. 4. КО техникалық қызмет көрсету кезіндегі қауіпсіздік ережелерінің талаптары.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: КО жөндеу жұмыстарын жүргізу процесін ұйымдастыру	Машықтар:	
1. Жөндеу шеберханасының жұмысын ұйымдастыру. 2. Автокөлікті жөндеу бойынша жұмыстарды жүргізуге КО қою кестесін уақтылы жасау және бекіту. 3. КО желісіне шығару сәтіне дейін жөндеуге қоядан құжаттық сүйемелдеуді жүргізу.			
Білімдер:			
1. Еңбекті ұйымдастыру негіздері. 2. Жөндеу шеберханасының сенімді жұмыс істеуі үшін қажетті материалдық-техникалық база(құралдар, аспаптар мен құрылғылар) туралы білу. 3. Жөндеу жұмыстарының әртүрлі түрлерін өндіруге бөлінген регламенттік мерзімдер. 4. Ішкі құжат айналымын жүргізу ережесі.			
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-		
Еңбек функциясы 2: КО жөндеу жұмыстарын жүргізу процесін ұйымдастыру	Дағды 1: Көлік құралын жөндеу	Машықтар:	
		1. КО ақауларын анықтау және диагностикалау. Қосалқы бөлшектерді уақтылы сатып алуды қамтамасыз ету. Автомобильге жүргізілетін жөндеу сапасына бақылау жүргізу.	

		Білімдер:
		1. Көлік құралдарының ақауларын диагностикалаудың әртүрлі әдістері. 2. Пайдаланылатын көлік құралдарының құрылымдық ерекшеліктері. 3. Қосалқы бөлшектерді сату нарығын білу. 4. Жөндеуге ілеспе құжаттарды жасау қағидалары (КО-ның жөндеу шеберханасына кіруі және шығуы журналы, қосалқы бөлшектерді сатып алуға өтінім, ақаулы акт, қосалқы бөлшектерді орнату актісі, қосалқы бөлшектерді есептен шығару актісі). 5. Жөндеу жұмыстарын неғұрлым ұтымды жүргізудің әдістері мен нысандары. 6. Жөндеу шеберханасы жағдайында КО жөндеу бойынша әртүрлі жұмыстарды орындау үшін қажетті құралдар мен құрылғыларды қолдану әдістері. 7. Көлік құралын жөндеу сапасын анықтау критерийлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Желіде техникалық көмек жұмысын ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Техникалық көмек қызметінің жұмысын ұйымдастыру. 2. Техникалық көмек қызметін қажетті жабдықтармен және құралдармен жабдықтау. 3. Көлік құралын жөндеусіз жоюға болатын ақаулардың тізімін жасаңыз. 4. Диспетчерлік қызметпен өзара іс-қимылды жүзеге асыру
		Білімдер:
		1. Ішкі байланыс және әртүрлі қызметтердің өзара әрекеттесу тәсілдері. 2. Көлік құралын сүйреу ережелері. 3. Дала жағдайында шағын мерзімді жөндеу жүргізу әдістері. 4. Техникалық көмек тапсырмаларын қою үшін қолданылатын қашықтықтан диагностикалық әдістер. 5. Пайдаланылатын көлік құралдарының дизайн ерекшеліктері мен кемшіліктерін білу. 6. "Дала" жағдайында КО жөндеу бойынша түрлі жұмыстарды орындау үшін қажетті құралдар мен құрылғыларды қолдану тәсілдері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Желіге шығар алдында және қайтару бойынша КО-ның техникалық жай-күйін бақылау	Машықтар:
		1. Желіге шығар алдында көлік құралын тексеру. 2. Көлік құралын пайдалану ережелері бойынша жүргізушілермен нұсқаулық өткізу. 3. Жүргізушілердің назарын көлік құралын пайдалану ережелерін бұзуға аудару және оларды жоюды талап ету. 4. Қайтару бойынша көлік құралын тексеру.
		Білімдер:
		1. КО техникалық жағдайына қойылатын талаптар. 2. Риторика негіздері. 3. КО пайдалану ережелерінің талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Қосымша еңбек функциясы 1: Қосымша еңбек функциясы		

	Дағды 1: Жаңа КО қабылдау және пайдалану мерзімінен өткен немесе КО қалпына келтіруге жатпайтын ко есептен шығаруға қатысу	Машықтар:	
		1. Көлік құралын пайдалану кезінде қажетті тиісті құжаттарды ресімдеу. 2. Көлік құралдарын есептен шығару кезінде қажетті құжаттарды ресімдеу.	
		Білімдер:	
		1. Іс жүргізу негіздері. 2. Құжаттаманы жүргізу тәртібі. 3. КО-ны пайдаланудың регламенттік мерзімдерін және КО-ны есептен шығаруға себеп болуы мүмкін себептерді білу	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Ұқыптылық Күйзеліске тұрақтылық ұйымдастыру дипломатия қарым-қатынас сауаттылық нәтижеге бағдарлану стандартты емес есептерді шешу қабілеті өзін-өзі дамытуға және өзін-өзі жетілдіруге бейімділік жаман әдеттердің болмауы		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Такси жүргізушісі	
	5	Қозғалыс қауіпсіздігі инженері	
	6	Такси паркінің бас инженері	
12. Кәсіптің карточкасы «Такси паркінің менеджері»:			
Топтың коды:	4110		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Такси паркінің менеджері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Менеджер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жолаушылар мен багажды автомобиль көлігімен тасымалдау жөніндегі компанияның тұрақты және тиімді қызметін жүзеге асыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өндірілетін қызметтерге сұранысты талдауды жүзеге асыру, нарықтағы жағдайды зерттеу және бағалау арқылы болжамдар жасау 2. Жарнама саясатын қалыптастыру және жүзеге асыру. Жарнамалық стратегияны әзірлеуге және іске асыруға қатысу, сондай-ақ жарнамалық қозғалыстар мен компаниялардың тиімділігін талдау 3. Кадр саясатын қалыптастыру және жүзеге асыру. Кәсіпорынның барлық қызметтерінің жұмысын үйлестіру мен бақылауды жүзеге асыру тиімділікті талдау, кадр ресурстарын неғұрлым ұтымды пайдалану бойынша шешімдер қабылдау 4. Өз құзыреті шеңберінде Қажетті құжаттаманы жүргізу
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Өндірілетін қызметтерге сұранысты талдауды жүзеге асыру, нарықтағы жағдайды зерттеу және бағалау арқылы болжамдар жасау	Дағды 1: Нарықты зерттеу және ағымдағы жағдайды бағалау	Машықтар:
		1. Көрсетілетін қызметтер нарығындағы ахуалдың жай-күйі туралы сандық және сапалық деректерді жинау, өлшеу, мониторингілеу және талдау. 2. Жүйелеу және факт –чек жүргізу.
		Білімдер:
		1. Ақпаратты талдау және жинау тәсілдері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Ұсынылатын қызметтерге сұранысты талдау және болжау	Машықтар:
		1. Ұйымның өнімділігі мен ол өндіретін қызметтерге сұраныс туралы сандық және сапалық деректерді жинау, өлшеу, бақылау және талдау. 2. Әр түрлі көздерден алынған ақпаратты салыстыру және жалпылау, нарық жағдайы мен ұйымның көрсеткіштері туралы мәліметтер арасында тікелей корреляцияны іздеу
		Білімдер:
		1. Нарықты маркетингтік зерттеу негіздері: мақсаттары, әдістері, нәтижелері. 2. Ұйым қызметі бойынша болжамдар мен талдамалық анықтамалар жасау үшін алынған ақпаратты жүйелеу тәсілдері. 3. Ұйым жұмысының көрсеткіштерін бағалау критерийлері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Жарнама саясатын қалыптастыру және жүзеге асыру. Жарнамалық стратегияны әзірлеуге және іске асыруға қатысу, сондай-ақ жарнамалық қозғалыстар мен компаниялардың тиімділігін талдау	Дағды 1: Ұйымның жарнамалық саясатын әзірлеуге қатысу	Машықтар:
		1. Желіде ақпаратты жедел іздеуді жүзеге асыру. 2. Кіріс ақпаратты жинау, өлшеу, бақылау және талдау. 3. Мақсатты аудиторияны анықтаңыз, компанияны көрсетілетін қызметтер нарығында орналастырыңыз. 4. Нарық бәсекелестерінің жұмысындағы кемшіліктерді анықтаңыз. 5. Ұйымның бәсекелестік артықшылықтарын анықтаңыз.
		Білімдер:
		1. Ұйымның бәсекелестік артықшылықтарын анықтаңыз. 2. Психология, филология, дизайн, маркетинг туралы негізгі білім. 3. Жарнаманы тарату әдістері мен құралдарын басқару. 4. PR-менеджмент негіздері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 2: Жарнамалық компанияның барысын, жарнамалық қозғалыстар мен стратегияларды қадағалаңыз	Машықтар: 1. Бұқаралық коммуникация жүйелерімен (СМЖ) жұмыс жүргізу. 2. Жарнамалық компаниялар мен PR іс-шараларының тиімділігін бақылау. 3. Жарнамалық компаниялардың нәтижелеріне, қозғалыстары мен стратегияларына талдау жүргізу.
		Білімдер: 1. ДК-ге иелік ету және СММ-менеджментпен танысу 2. Маркетинг негіздері. 3. Стратегиялық позициялаудың нюанстары 4. Мақсатты аудиторияның мінез-құлық үлгілері (нақты жарнамалық қозғалыстарға ықтимал реакциялар). 5. Жарнамалық акциялардың нәтижелерін бағалау критерийлері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі: -
Еңбек функциясы 3: Кадр саясатын қалыптастыру және жүзеге асыру. Кәсіпорынның барлық қызметтерінің жұмысын үйлестіру мен бақылауды жүзеге асыру тиімділікті талдау, кадр ресурстарын неғұрлым ұтымды пайдалану бойынша шешімдер қабылдау	Дағды 1: Кадрлардың жұмысын үйлестіру және бақылау	Машықтар: 1. Ұйым қызметкерлерінің тиімді қарым-қатынас және өнімділігін бақылау дағдыларын көрсету. 2. Мотивациялық қызмет жүргізу және команда құру бойынша шаралар жүргізу (тимбилдинг). 3. Ұйымның барлық қызметтерінің тиімді өзара іс-қимылын қамтамасыз ету.
		Білімдер: 1. ҚР еңбек заңнамасы, еңбекті қорғау ережелері мен нормалары. Ішкі тәртіп, жұмыс регламенті, лауазымдық нұсқаулықтар. 2. Еңбекті ұйымдастыру саласындағы менеджменттің әдістері мен ұйымдастырылуы. 3. Ойын теориясы туралы негізгі білім
		Дағдыны тану мүмкіндігі: -
	Дағды 2: Кадр ресурстарын пайдаланудың тиімділігі мен ұтымдылығына талдау жүргізу	Машықтар: 1. Еңбек өнімділігіне талдау жүргізу. 2. Өндіріс пен менеджментті ұтымды ету. 3. Сындарлы кері байланыс орнату.
		Білімдер: 1. Еңбек өнімділігінің теориялық негіздері. 2. Материалдық ынталандыруды рационализациялау негізінде Еңбек ресурстарын пайдалану тиімділігін арттыру әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: -	
Еңбек функциясы 4: Өз құзыреті шеңберінде Қажетті құжаттаманы жүргізу	Дағды 1: Ұйымда болып жатқан процестерді Құжаттамалық сүйемелдеу	Машықтар: 1. Құжаттармен жұмыс кешені: қабылдау, тіркеу, тарату, орындалуын бақылау, істерді қалыптастыру, құжаттаманы сақтау және қайта пайдалану, анықтамалық жұмыс
		Білімдер: 1. Іс жүргізу негіздері және оны жүргізуге қойылатын талаптар. Құжаттарды сақтаудың регламенттік мерзімдері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі: -
	Дағдыны тану мүмкіндігі: -	

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Күйзеліске тұрақтылық педантикалық ұйымдастыру дипломатия талапшылдық бейімделу қарым-қатынас сауаттылық нәтижеге бағдарлану стандартты емес есептерді шешу қабілеті өзін-өзі дамытуға және өзін-өзі жетілдіруге бейімділік Стратегиялық ойлауды меңгеру		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Такси жүргізушісі	
	6	Такси паркінің бас инженері	
13. Кәсіптің карточкасы «Басшы (басқарушы) (көлікте)»:			
Топтың коды:	1325-1		
Қызмет атауының коды:	1325-1-044		
Кәсіптің атауы:	Басшы (басқарушы) (көлікте)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы "Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы" 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. Ұйымның директоры (Бас директор, атқарушы директор, президент, басқарма төрағасы, басқарушы)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жалпы басшылық құралдары бойынша автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын кәсіпорынның рентабельділігін, рентабельділігін және бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компанияның қызметтеріне сұранысты, тапсырысты талдауды және оның қызметін жоспарлауды ұйымдастыру 2. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компанияның қызметін ұйымдастыру және қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Автомобиль көлігімен			

жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компанияның қызметтеріне сұранысты, тапсырысты талдауды және оның қызметін жоспарлауды ұйымдастыру	Дағды 1: Жолаушылар мен багажды тасымалдау бойынша сұраныс, Тапсырыс және қызметтер туралы компания қызметкерлерінің мәліметтерін ұйымдастыру және ұсыныстарын келісу	Машықтар: 1. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауға жалпыланған сұраныс пен тапсырысты түсіну және тіркеу. 2. Жаңа тапсырыстар, сұраныс бойынша автомобиль көлігімен пасса-майлар мен багажды тасымалдау жөніндегі қызметтердің принципті пайымын әзірлеу және ұсыну.
		Білімдер: 1. Жалпыланған тапсырысты, жолаушылар мен багажды автомобиль көлігімен тасымалдау жөніндегі қызметтерге сұранысты түсіну тәсілдері. 2. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компанияның қызметі туралы басқарушылық мақсатты идеяларды әзірлеу тәсілдері мен құралдары. 3. Қызметтегі процестік және құрылымдық тәсілдер. 4. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау нарығының ерекшеліктері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі: -
	Дағды 2: Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды қамтамасыз ету үшін қолда бар және қажетті ресурстарды талдау: қаржы, өндіріс құралдары, материалдар және персонал	Машықтар: 1. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау қызметтеріне тапсырыстардың іске асырылуын модельдеу және болжау. 2. Қолда бар және жетіспейтін ресурстардың (қаржы, өндіріс құралдары, материалдар мен персонал) толықтығын әр түрлі тәсілдермен белгілеп, ұйымдастырыңыз. 3. Жоспарланған қызметке ресурстарды қосуды модельдеу және түпкілікті нәтижеге қол жеткізуді қамтамасыз ету. 4. Жетіспейтін ресурстармен жобаланған процестердегі қиындықтарды жазыңыз. 5. Қиындықтардың себептерін анықтаңыз, кездейсоқ қиындық факторларын кездейсоқ емес факторлардан бөліңіз. 6. Проблемалық қиындықтарды (жағдайларды) жазып алыңыз. 7. Проблемалық қиындықтарды жоюды қамтамасыз ететін қосымша процестерді әзірлеу.
		Білімдер: 1. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау жөніндегі компания қызметінің ресурстарының (қаржы, өндіріс құралдары, материалдар мен персонал) ерекшеліктері мен сипаттамалары. 2. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау жөніндегі компанияның қызметін модельдеу және болжау тәсілдері. 3. Бекіту әдістері және қиындықтарды анықтау критерийлері. 4. Проблемалық қиындықтардың ерекшеліктері мен сипаттамалары. 5. Проблемалық қиындықтардың себептерін анықтау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	Дағды 3: Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компания қызметінің тұтас бағдарламасын, стратегиялық және тактикалық жоспарларын, регламенттерді ұйымдастыру және әзірлеу	Машықтар: 1. Нақты нәтижеге жету үшін қажетті барлық процестермен жобалық көріністі әзірлеу және бекіту. 2. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компания қызметтерінің барлық циклінің құрылымдық-процестік ресурстық-қамтамасыз етілген нормативтік көрінісімен жұмыс істеу.
		Білімдер: 1. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау ережелеріне, рұқсат беру жүйесіне, тасымалдауды жүзеге асыру кезіндегі қауіпсіздік шараларына қатысты ұлттық заңнама. 2. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компания мен бөлімшелердің қызметін жобалау тәсілдері мен құралдары. 3. Компания қызметінің тұтас бағдарламасының, стратегиялық және тактикалық қызмет жоспарларының және ішкі регламенттердің өзара байланысы мен ерекшеліктері. 4. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компанияның қызмет көрсету циклінің тұтас құрылымдық-процестік ресурстық-қамтамасыз етілген нормативтік пайымын пайдалану және пайдалану тәсілдері.
		Дағдыны тану мүмкіндігі: -
Еңбек функциясы 2: Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компанияның қызметін ұйымдастыру және қамтамасыз ету	Дағды 1: Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау қызметтері бойынша технологиялық процестердің қызметін ұйымдастыру және ресурстармен (қаржы, өндіріс құралдары, материалдар және персонал) қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдауды жүзеге асыратын компания қызметінің жобалық, бағдарламалық, жоспарлы мазмұнына сәйкес келетін ресурстарды (қаржы, өндіріс құралдары, материалдар мен персонал) іріктеп алу. 2. Компания қызметтерін көрсету процесін ресурстармен (қаржы, өндіріс құралдары, материалдар және персонал) қамтамасыз ету. 3. Өндірістік жобаларды, бағдарламаларды, жоспарларды орындау бойынша орындаушылармен өзара іс-қимыл жасау және хабардар ету.
		Білімдер: 1. Ресурстардың ерекшеліктері мен сипаттамалары (қаржы, өндіріс құралдары, материалдар және персонал) қызметі. 2. Ресурстарды өндірістік процеске тарту тәртібі мен тәсілдері. 3. Өндірістік шешімдерді ақпараттандыру, коммуникациялау және келісу тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі: -	

	Дағды 2: Жоспарлы міндеттердің, нормалардың орындалуын бақылау және талдау және қызметкерлердің іс-әрекеттерін немесе белгіленген регламенттерді түзету	Машықтар: 1. Компанияның өндірістік және экономикалық көрсеткіштерін талдау. 2. Өндірістік процестер, орындаушылардың әрекеттері туралы "нақты қалай" көрінісін жазыңыз. 3. Орындаушылардың нақты іс-әрекеттерін "қалай болу керек"Нормативтік ұсынысы негізінде бағалау. 4. Нақты тәжірибенің бағдарламалық, жобалық талаптарға сәйкес .стігін жазып алыңыз. 5. Сәйкессіздіктің себептерін анықтаңыз (процесс туралы нормативтік идея мен нақты бекітілген арасындағы). 6. Қызметкерлердің іс-әрекеттерін, белгіленген регламенттерді түзету. 7. Компанияның барлық қызмет циклінің нормативтік көзқарасын қайта қарау.	
		Білімдер: 1. Нақты процестер туралы ақпаратты тіркеу әдістері мен тәртібі. 2. Қызметкерлер, бөлімшелер қызметінің аралық және қорытынды нәтижелерін бағалау тәсілдері. 3. Өндірістік процестердің сәйкессіздіктерін белгілеу әдістері мен тәртібі. 4. Өндірістік процестердің сәйкес келмеу себептерінің түрлері. 5. Қызметкерлердің іс-әрекеттерін, белгіленген регламенттерді түзету әдістері мен тәртібі.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 3: Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау жөніндегі қызметтерден түсетін кірістерді қаржылық қамтамасыз етуді және бөлуді бақылау	Машықтар: 1. Көрсетілетін қызметтердің көлемін және халықаралық жүк автомобиль тасымалдары компаниясының кірістерін бағалау. 2. Табысты қаржы, жабдықтау нарықтарында болу циклдарының аяқталу критерийлері бойынша бөлу және капиталды молайту, сондай-ақ табыстың көбеюі мен өсуін тұрақтандыру. 3. Қарыз міндеттемелерін қайтаруды анықтаңыз.	
		Білімдер: 1. Компанияның экономикалық және қаржылық менеджментінің нарықтық әдістері. 2. Есептеулер жүргізу, Ұйымның шаруашылық-қаржылық қызметіне экономикалық талдау жасау, шаруашылықішілік резервтерді анықтау әдістері. 3. Автомобиль көлігімен жолаушылар мен багажды тасымалдау бойынша компанияның қызмет көрсету циклін қысқарту әдістері мен мүмкіндіктері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Тез шешім қабылдай білу Аналитикалық ойлау Қарым-қатынас ұйымның ақша ағындарын талдау және жоспарлау қабілеті		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Такси паркінің бас инженері	
14. Кәсіптің карточкасы «Такси паркінің бас инженері»:			
Топтың коды:	1325-1		
Қызмет атауының коды:	-		
Кәсіптің атауы:	Такси паркінің бас инженері		

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығымен бекітілген ҚК Бас инженер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1325-1-006 - Бас инженер (көлікте)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өндірісті техникалық даярлаудың қажетті деңгейін және оның тұрақты өсуін, өндіріс тиімділігі мен еңбек өнімділігін арттыруды, шығындарды (материалдық, қаржылық, еңбек) қысқартуды, өндірістік ресурстарды ұтымды пайдалануды қамтамасыз етеді		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Кәсіпорынның техникалық саясаты мен техникалық даму бағытын анықтайды 2. Техникалық компонент бөлігінде кәсіпорын жұмысының тиімділігін қамтамасыз етеді	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Кәсіпорынның техникалық саясаты мен техникалық даму бағытын анықтайды	Дағды 1: Кәсіпорынның техникалық қызметтеріне басшылықты жүзеге асыру	Машықтар:	
		1. Автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу жоспарларын әзірлеуге және іске асыруға басшылық жасау, олардың орындалуын бақылау	
		Білімдер:	
		1. Кәсіпорынның өндірістік қуаттары, жылжымалы құрамға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы жөндеу технологиясы. 2. Автокөлік құралдарының мақсаты және негізгі техникалық-пайдалану сипаттамалары. 3. Жөндеу өндірісін ұйымдастыру негіздері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Кәсіпорынның техникалық қызметтерінің нәтижелерін, бағынысты бөлімшелердегі Еңбек және өндірістік тәртіптің жай-күйін бақылау	Машықтар:	
		1. Автокөлік құралдарын жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша жүргізілетін жұмыстардың сапасына, сондай-ақ технологиялық және еңбек тәртібінің сақталуына бақылауды жүзеге асыру	
		Білімдер:	
		1. Орындалған жұмыстардың сапасын бағалау критерийлері. 2. Автокөлік құралдарының негізгі техникалық-пайдалану сипаттамалары. 3. Автомобиль жасау саласындағы ғылымның негізгі жетістіктері	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Дағды 3: Кәсіпорынды жаңғырту жөніндегі іс-шараларды әзірлеуге басшылық етеді	Машықтар:		
	1. Инновациялық саясатты, кәсіпорынның техникалық даму бағыттарын, оны қайта құрылымдау, қайта құру және техникалық қайта жарақтандыру жолдарын анықтау және үйлестіру		

		Білімдер:
		1. Сала мен кәсіпорынның техникалық, экономикалық және әлеуметтік даму перспективалары. 2. Менеджментті, маркетингті, кәсіпкерлік қызметті дамыту бағыттары мен принциптері. 3. Техникалық қызметтер жұмысында заманауи технологияларды қолдану саласындағы инновациялық әзірлемелер.
Еңбек функциясы 2: Техникалық компонент бөлігінде кәсіпорын жұмысының тиімділігін қамтамасыз етеді	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 1: Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі жөніндегі қағидалар мен нормалардың, табиғат қорғау санитариялық органдарының, сондай-ақ техникалық қадағалауды жүзеге асыратын органдардың талаптарының сақталуына бақылауды жүзеге асыру	Машықтар: 1. Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі жөніндегі қағидалар мен нормалардың, табиғат қорғау, санитариялық органдардың, сондай-ақ техникалық қадағалауды жүзеге асыратын органдардың талаптарының бұзылуын айқындау және осы бұзушылықтарға жол бермеуге бағытталған алдын алу іс-шараларын жүргізу Білімдер: 1. ҚР Конституциясы. 2. ҚР еңбек заңнамасының негіздері. 3. ҚР санитарлық нормалары мен ережелері. 4. ҚР Экологиялық кодексі. 5. "Азаматтық қорғау туралы"ҚР Заңы
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Техникалық құжаттаманы уақтылы дайындауды қамтамасыз ету	Машықтар: 1. Кәсіпорында болып жатқан техникалық процестерге Құжаттамалық қолдау көрсету.с Білімдер: 1. Іс жүргізу негіздері. 2. Кәсіпорында құжат айналымын жүргізу ережелері
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Кәсіпорынның техникалық қызметі персоналын оқытуды және біліктілігін арттыруды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Персоналды басқару әдістерін қолданыңыз. 2. Кәсіпорында оқытуды ұйымдастыру немесе қызметкерлерді оқыту үшін жағдай жасау Білімдер: 1. Кәсіпорынның техникалық персоналына қойылатын біліктілік талаптары. 2. Қызметкерлерді біліктілігін арттыруға ынталандыру әдістері. 3. Оқыту және біліктілікті арттыру бойынша қызметтер көрсету нарығын білу
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	
	Күйзеліске тұрақтылық Қарым-қатынас аналитикалық ойлау тез шешім қабылдай білу кәсіпорындағы техникалық процестерді талдау және жоспарлау қабілеті.	
	Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Такси паркінің менеджері
	5	Такси паркінің бас механигі
	5	Қозғалыс қауіпсіздігі инженері
	6	Таксопарк басшысы

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы:

16. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Көлік комитеті

Орындаушылар:

Тлеген Ж.Т., +7 (717) 298 35 46, zh.tilegen@miid.gov.kz

17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 23.02.2024 ж.

19. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

20. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 2, 2023 ж.

21. Болжалды қайта қарау күні: 31.12.2026 ж.